

Der skal fuldspartling til

- Om minimering af synlige
gipspladesamlinger

Der skal fuldpartling til

Danske Malermestre og Maleteknisk Rådgivning ApS har gennemført et omfattende projekt for at vurdere årsagerne til et voksende fokus på synlige gipspladesamlinger.

Projektet omfattede 180 gipspladesamlinger. Samlingerne blev behandlet med gængse materialer, helt almindeligt værktøj og ud fra de mest udbredte metoder i byggeriet. Projektet viste, at der hverken var noget galt med materialer, metoder eller maler. For at sløre gipspladesamlinger i tilstrækkelig grad skal der fuldpartles.

På denne baggrund anbefaler Danske Malermestre, at overflader af gipsplader altid fuldpartles jævnfør forventet udfald: Dækket, lukket, glat og jævn i Malerfagets Behandlingsanvisninger (MBA) og Teknologisk Instituts Malerfagligt Behandlings-Katalog (MBK).

Rapporten: "Undersøgelse af årsag til synlighed af samlinger på gipspladevægge" kan hentes som PDF-dokument på www.mba.malermestre.dk.

Denne folder er udgivet af Danske Malermestre og Maleteknisk Rådgivning i samarbejde med Teknologisk Institut og Malersektionen under Dansk Byggeri.

Danske Malermestre

Islands Brygge 26 • 2300 København S
3263 0370 • sekretariatet@malermestre.dk
www.malermestre.dk

Maleteknisk Rådgivning ApS

Akacievej 2A • 2640 Hedehusene
Tlf.: 4399 6048 • info@overflade.dk
www.overflade.dk

**TEKNOLOGISK
INSTITUT**

Teknologisk Institut

Gregersensvej 8 • 2630 Taastrup
Tlf.: 7220 2000 • info@teknologisk.dk
www.teknologisk.dk

Byggeri

Malersektionen

Dansk Industri

H. C. Andersens Boulevard 18 • 1553 København V
Tlf.: 7216 0000 • danskbyggeri@di.dk
www.di.dk

Der skal fuldspartling til

Det burde ikke være nogen kunst. Men praksis har vist, at det er noget nær umuligt at skjule samlinger af gipsplader med de mest gængse spartel- og slibeteknikker. Plet- og sammenspartling med efterfølgende slibning er ikke nok. Der skal fuldspartling til for at sløre samlingerne mest muligt. Sådan siger både danske og udenlandske erfaringer.

Montering og spartling af gipsplader efterlader synlige samlinger. Hertil kommer planhedsafvigelser i selve gipspladen; bløde udad- eller indadgående buler, der som oftest ikke kan ses med det blotte øje. De synlige samlinger forsøges nivelleret ved spartling, armering med spartelstrimmel og slibning. Det er mest udbredt at pletspartle gippladesamlinger inden videre behandling.

Problemet?

Navnlig gennem de senere år har både malermestre og kunder kunnet konstatere, at gipspladesamlinger forbliver synlige – selv efter korrekt udført malebehandling. Problemet har været søgt løst med yderligere spartling af samlingerne – ofte uden noget tilfredsstillende resultat.

Årsagerne?

Blandt de mulige årsager har både været peget på stignende lysindfald i moderne byggeri, spartelmateriale af utilstrækkelig kvalitet og anvendelse af forkert værktøj.

Men om forklaringen skal findes i spartelmateriale eller om det er værktøjet, det er galt med – eller malearbejdet, for den sags skyld. Det kan blot konstateres, at det ikke er nok kun at spartle samlingerne.

Der skal fuldspartling til.

Analysen

Flere års dialog om tilsyneladende utilfredsstillende spartelarbejde har foranlediget Danske Malermestre til – under ledelse og tilsyn af Maleteknisk Rådgivning ApS – at gennemføre en test af de gængse spartelteknikker og slibemetoder med forskellige spartelmasser/værktøj og med armeringsstrimmel af papir og glasfiber. For på den ene side kan fagets kunder ikke være tjent med, hvad der ligner halvfærdige løsninger. På den anden side er det fagligt utilfredsstillende for maleren ikke at levere det optimale resultat.

Parametrene

Projektet blev gennemført på 180 langkantsamlinger – hver a' tre meter – i et antal rum i et nybyggeri. I testen indgik 3 forskellige spartelmasser, spartler i 4 forskellige bredder, 3 varianter af spartling og 3 varianter af slibemetoder.

Der var i alle tilfælde anvendt gængse produkter og det mest udbredte værktøj. Udgangspunktet for projektet var den mest efterspurgte metode at behandle gipspladesamlinger på: Pletspartling med spartling af skruehuller og samlinger, ilægning af spartelstrimmel, spartling på ny og efterfølgende slibning.

Alt arbejde blev udført af fagligt uddannede personer.

Iboende planhedsafvigelser kan afsløres med eksempelvis en spartel.

Der skal fuldpartling til

Projektet var tilrettelagt, så det kunne afsløre eventuelle svage punkter ved henholdsvis materialer, værktøj, metoder og underlag. Selvsagt blev det forlods kontrolleret, at monteringen af gipspladerne var sket inden for de tilladte tolerancer. Undervejs blev kontrolleret, at alle leverandørbrugsanvisninger blev overholdt.

Resultatet

Resultatet var foruroligende klart. Bare to gipspladesamlinger stod tilfredsstillende – nogenlunde da. Og kun en enkelt væg stod rigtig flot. Den var fuldpartlet.

Den fuldpartlede gipspladevæg var tilstrækkelig sløret. At det ikke var lykkedes 100 pct. at fjerne de iboende planhedsafvigelser, skyldes det faktum, at afvigelse følger specifikationerne til underlaget efter den af bygherre valgte Q-kvalitet. Det er dog vigtigt at påpege, at planhedsafvigelserne ikke længere er synlige med det blotte øje efter fuldpartling.

Den fuldpartlede overflade stemmer overens med forventet udfald: Dækket, lukket, glat og jævnt, som den findes beskrevet i de anerkendte behandlingsanvisninger som Malerfagets Behandlingsanvisning, MBA, og Teknologisk Instituts Malerfagligt Behandlings-Katalog (MBK).

Derimod er forventet udfald: Dækket, lukket, glat og udfyldt ikke nok til at skjule samlingerne.

Her må en fuldpartling til.

Udenlandske erfaringer

Også uden for Danmarks grænser er man nået til den erkendelse, at kun fuldpartling kan sløre gipspladesamlinger i tilfredsstillende grad.

Nu anvendes også i Danmark de såkaldte Kvalitetstrin – Q1-Q4 – når det gælder forberedelse af gipsplader til maling.

Kvalitetstrinnet Q1 og Q2 svarer til forventet udfald: Dækket, lukket, glat og udfyldt. Kvalitetstrinnet Q3 og Q4 til Dækket, lukket, glat og jævnt. I Q4 – den mest omfattende behandling – indgår fuldpartling med en lagtykkelse på ikke under 1,0 mm.

Også i flere af vores nabolande er det udbredt at fuldpartle overflader af gipsplader.

Selv efter en nok så faglig korrekt pletpartling forbliver gipspladesamlinger synlige

